מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין מהי אינפלציה וכיצד היא משפיעה על ערך הכסף
- לזהות גורמים שיכולים לגרום לעליית מחירים במשק
- להכיר את הרעיון של מדידת שינוי מחירים לאורך זמן
- לקשר בין אינפלציה לבין חיים כלכליים יומיומיים של המשפחה

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – פרק 1 • מה זה אינפלציה – הבנת המושג

1. ב – הכסף שווה פחות עם הזמן, ואפשר לקנות בו פחות
2. ב – פעם אפשר היה לקנות ב-100 שקל הרבה יותר דברים
3. ג – כנראה יקנו פחות מוצרים מהיום

חלק ב' – פרק 1 • מה זה אינפלציה – תרגול והשוואה

1. לא נכון – אינפלציה גורמת לכך שאפשר לקנות פחות מוצרים באותו סכום
2. נכון – עליית מחירים לאורך זמן היא ביטוי של אינפלציה

חלק ג' – פרק 1 • מה זה אינפלציה – יישום

1. יורד
2. אינפלציה

חלק ד' – פרק 1 • מה זה אינפלציה – חשיבה אישית

חלק ה' – פרק 2 • למה המחירים עולים – הבנה בסיסית

1. ב – המחיר עולה
2. א – המחיר יעלה
3. ג – כמות המוצר שקיימת ומוצעת למכירה

חלק ו' – פרק 2 • למה המחירים עולים – יישום

1. נכון – עלויות ייצור והפעלה גבוהות יותר בדרך כלל מתגלגלות גם למחיר שהצרכן משלם
2. לא נכון – כשההיצע גדול והביקוש קטן, המחיר נוטה לרדת ולא לעלות

חלק ז' – פרק 2 • למה המחירים עולים – חשיבה והסבר

1. היצע
2. עלויות

חלק ח' – פרק 2 • למה המחירים עולים – הסבר בכתב

חלק ט' – פרק 3 • איך מודדים אינפלציה – הכרת המדד

1. א – כלי שבודק שינוי במחירים של סל מוצרים ושירותים לאורך זמן
2. א – מוצרים ושירותים שאנשים צורכים בדרך כלל - מזון, דיור, תחבורה ועוד

חלק י' – פרק 3 • איך מודדים אינפלציה – הבנת השינוי

1. לא נכון – המדד עולה כאשר המחירים עולים בממוצע, לא כשהם יורדים
2. נכון – כך בודקים את קצב האינפלציה

חלק י"א – פרק 3 • איך מודדים אינפלציה – השלמת מושגים

1. לצרכן

חלק י"ב – פרק 3 • איך מודדים אינפלציה – חיבור מושגים

- 1 – ב (יש אינפלציה - המחירים עולים בממוצע)
- 2 – ד (יש דפלציה - המחירים יורדים בממוצע)
- 3 – א (אין שינוי משמעותי במחירים)
- 4 – ג (כולל מזון, דיור, ביגוד, תחבורה ועוד)

חלק י"ג – פרק 4 • השפעת האינפלציה על המשפחה והחיסכון – הבנה בסיסית

- 1. ב – הוא קטן
- 2. ב – הערך שלו יקטן
- 3. ב – יש להם פחות יכולת לקנות דברים

חלק י"ד – פרק 4 • השפעת האינפלציה על המשפחה והחיסכון – יישום

- 1. לא נכון – אינפלציה פוגעת בכל משפחה שהכנסתה לא עולה באותו קצב כמו המחירים
- 2. נכון – אחרת ערך החיסכון בפועל קטן למרות שהסכום הנקוב נשאר או גדל מעט

חלק ט"ו – פרק 4 • השפעת האינפלציה על המשפחה והחיסכון – חשיבה והרחבה

- 1. קנייה

חלק ט"ז – פרק 4 • השפעת האינפלציה על המשפחה והחיסכון – כתיבה ושיח

חלק י"ז – פרק 5 • מה אפשר לעשות מול אינפלציה – הכרת מושגים בסיסיים

- 1. ב – כי המחירים עולים אבל הכסף נשאר באותה כמות
- 2. א – הפקדת כסף במטרה שיגדל עם הזמן

חלק י"ח – פרק 5 • מה אפשר לעשות מול אינפלציה – הבנה והתאמה

- 1. נכון – הריבית מוסיפה כסף לחיסכון ויכולה לפצות חלקית על עליית המחירים
- 2. נכון – כשהשכר עולה יחד עם המחירים, אפשר להמשיך לקנות אותה כמות מוצרים

חלק י"ט – פרק 5 • מה אפשר לעשות מול אינפלציה – יישום

- 1. שכר
- 2. השקעה

חלק כ' – פרק 5 • מה אפשר לעשות מול אינפלציה – התאמה

- 1 – ג (מגן חלקית מפני אינפלציה בזכות הריבית)
- 2 – ד (עשויה להניב רווח גבוה יותר אך כוללת סיכון)
- 3 – ב (לא מגנה כלל מפני אינפלציה)
- 4 – א (שומרת על כוח הקנייה של העובד)

כרטיס יציאה – מה לחפש

- התלמיד מבין שאינפלציה פוגעת בכוח הקנייה - אותו סכום כסף קונה פחות
- התלמיד מציג דוגמה הגיונית ומקשר אותה לביקוש, היצע או עלויות ייצור
- התלמיד מבין שערך הכסף החסכון יורד אם האינפלציה גבוהה מהריבית על החיסכון

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח כל שיעור בדוגמה אישית של תלמיד למוצר שהמחיר שלו השתנה
- מומלץ לחלק את החוברת לשלושה מפגשים - הבנת המושג, גורמים ומדידה, והשפעה על החיים
- לתלמידים מתקשים אפשר להתמקד בפרקים 1-2 בלבד ולדלג על חישובי מדד
- לתלמידים מתקדמים כדאי להוסיף דיון על מקרים היסטוריים של אינפלציה גבוהה

חוברת תרגול – אינפלציה: כשהכסף שווה פחות

אינפלציה – כשהכסף שווה פחות

חט״ב · חנ״מ

תוכן החוברת

1. פרק 1 – מה זה אינפלציה
2. פרק 2 – למה המחירים עולים
3. פרק 3 – איך מודדים אינפלציה
4. פרק 4 – השפעת האינפלציה על המשפחה והחיסכון
5. פרק 5 – מה אפשר לעשות מול אינפלציה

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

חוברת תרגול – אינפלציה: כשהכסף שווה פחות

חוברת התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בחוברת זו תלמדו מהי אינפלציה ואיך היא משנה את מה שאפשר לקנות בכסף שלנו. עברו על הפרקים לפי הסדר, ענו על השאלות בכתב, ונסו לחשוב על דוגמאות מהחיים שלכם.

בנק מילים: שכר | יורד | היצע | אינפלציה | קנייה | השקעה | לצרכן | עלויות

1 חלק א' – פרק 1 • מה זה אינפלציה – הבנת המושג

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהי אינפלציה, במילים פשוטות?

(א) הכסף שווה יותר עם הזמן (ב) הכסף שווה פחות עם הזמן, ואפשר לקנות בו פחות

(ג) המחירים יורדים כל הזמן

2. סבתא אומרת שפעם 100 שקל היו 'הרבה כסף'. למה היא מתכוונת?

(א) היא טועה, זה תמיד אותו דבר

(ב) פעם אפשר היה לקנות ב-100 שקל הרבה יותר דברים

(ג) פעם לא היה כסף בכלל

3. אם יש אינפלציה, מה סביר שיקרה ל-100 ₪ של היום בעוד 10 שנים?

(א) יקנו בדיוק אותם מוצרים (ב) יקנו יותר מוצרים מהיום

(ג) כנראה יקנו פחות מוצרים מהיום

2 חלק ב' – פרק 1 • מה זה אינפלציה – תרגול והשוואה

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	אינפלציה אומרת שעם הזמן אפשר לקנות יותר מוצרים באותו סכום כסף	☐	☐
2	אם מחיר חטיף עולה משנה לשנה, זה יכול להיות סימן לאינפלציה	☐	☐

3 חלק ג' – פרק 1 • מה זה אינפלציה – יישום

השלימו את המילה החסרה.

1. כשיש אינפלציה, כוח הקנייה של הכסף _____ עם הזמן

2. אם מחיר מוצר היה 5 שקל ועכשיו הוא 7 שקל, סביר שזה בגלל _____

4 חלק ד' – פרק 1 • מה זה אינפלציה – חשיבה אישית

ענו בקצרה.

5 חלק ה' – פרק 2 • למה המחירים עולים – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. כאשר הביקוש למוצר גדל והכמות שלו במחסן נשארת אותו דבר, מה קורה בדרך כלל למחיר?

(א) המחיר יורד (ב) המחיר עולה (ג) המחיר נשאר בדיוק אותו דבר

2. אם חברה שמייצרת חטיפים צריכה לשלם יותר כסף על החומרים שמהם מכינים את החטיף, מה סביר שיקרה למחיר החטיף?

(א) המחיר יעלה (ב) המחיר יישאר זהה (ג) המחיר ירד

3. מהו 'היצע' של מוצר?

(א) כמה אנשים רוצים לקנות אותו (ב) כמה כסף יש בבנק

(ג) כמות המוצר שקיימת ומוצעת למכירה

6 חלק ו' – פרק 2 • למה המחירים עולים – יישום

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	אם עלות הדלק של חברות האוטובוסים עולה, זה יכול לגרום לעליית מחיר כרטיס האוטובוס.	☐	☐
2	כאשר יש הרבה מאוד מהמוצר בחנויות ומעט מאוד אנשים רוצים לקנות אותו, המחיר נוטה לעלות.	☐	☐

7 חלק ז' – פרק 2 • למה המחירים עולים – חשיבה והסבר

השלימו את המילה החסרה.

1. כאשר הרבה אנשים רוצים לקנות מוצר מסוים, אך יש ממנו מעט מאוד, אומרים שהביקוש גבוה וה _____ נמוך.

2. אם מחיר הסוכר שמשתמשים בו בייצור חטיפים עולה, זאת דוגמה לעלייה ב _____ הייצור.

8 חלק ח' – פרק 2 • למה המחירים עולים – הסבר בכתב

ענו בקצרה.

9 חלק ט' – פרק 3 • איך מודדים אינפלציה – הכרת המדד

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהו מדד המחירים לצרכן?

(א) כלי שבודק שינוי במחירים של סל מוצרים ושירותים לאורך זמן

(ב) חשבון הבנק הפרטי שלכם (ג) מספר הקונים בחנויות

2. מה כולל ה'סל' שבודקים במדד?

(א) מוצרים ושירותים שאנשים צורכים בדרך כלל - מזון, דיור, תחבורה ועוד

(ב) רק מחיר הדלק בתחנות (ג) רק מחירי דירות למכירה

10 חלק י׳ – פרק 3 • איך מודדים אינפלציה – הבנת השינוי

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	המדד עולה כאשר מחירי המוצרים בסל יורדים בממוצע	☐	☐
2	אם המדד עולה באחוז מסוים, סימן שבממוצע המחירים עלו באותו אחוז בערך	☐	☐

11 חלק י״א – פרק 3 • איך מודדים אינפלציה – השלמת מושגים

השלימו את המילה החסרה.

1. מדד המחירים _____ עוזר לדעת אם יש אינפלציה במשק

12 חלק י״ב – פרק 3 • איך מודדים אינפלציה – חיבור מושגים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. המדד עולה	___	**א.** אין שינוי משמעותי במחירים
2. המדד יורד	___	**ב.** יש אינפלציה - המחירים עולים בממוצע
3. המדד יציב	___	**ג.** כולל מזון, דיור, ביגוד, תחבורה ועוד
4. הסל במדד	___	**ד.** יש דפלציה - המחירים יורדים בממוצע

13 חלק י״ג – פרק 4 • השפעת האינפלציה על המשפחה והחיסכון – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה קורה לכוח הקנייה של הכסף כשיש אינפלציה?

א) הוא גדל ב) הוא קטן ג) הוא נשאר זהה

2. משפחה ששמה כסף בתוך קופה בבית במשך שנים, מה יקרה לערך הכסף הזה אם יש אינפלציה?

א) הערך שלו יעלה ב) הערך שלו יקטן ג) הערך שלו לא משתנה בכלל

3. אם המחירים עולים אבל המשכורת של ההורים נשארת אותו דבר, מה קורה למשפחה?

א) יש להם יותר כסף לקניות ב) יש להם פחות יכולת לקנות דברים ג) אין שינוי

14 חלק י"ד – פרק 4 • השפעת האינפלציה על המשפחה והחיסכון – יישום

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	אינפלציה פוגעת רק בעשירים ולא במשפחות רגילות	☐	☐
2	אם המחירים עולים ב-5% בשנה, כדאי לבדוק שהחיסכון גדל לפחות באותו שיעור	☐	☐

15 חלק ט"ו – פרק 4 • השפעת האינפלציה על המשפחה והחיסכון – חשיבה והרחבה

השלימו את המילה החסרה.

1. כשהמחירים עולים וההכנסה נשארת זהה, כוח ה_____ של המשפחה יורד

16 חלק ט"ז – פרק 4 • השפעת האינפלציה על המשפחה והחיסכון – כתיבה ושיח

ענו בקצרה.

17 חלק י״ז – פרק 5 • מה אפשר לעשות מול אינפלציה – הכרת מושגים בסיסיים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. למה כסף ששמור בבית (למשל מתחת לכרית) מאבד מערכו עם הזמן בתקופת אינפלציה?

א) כי שטרות מתבלים עם הזמן

ב) כי המחירים עולים אבל הכסף נשאר באותה כמות ג) כי הבנק לוקח ממנו חלק

2. מהי "השקעה"?

א) הפקדת כסף במטרה שיגדל עם הזמן ב) הוצאת כל הכסף על קניות

ג) החבאת כסף בארון

18 חלק י״ח – פרק 5 • מה אפשר לעשות מול אינפלציה – הבנה והתאמה

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	חיסכון בבנק עם ריבית יכול לעזור להתמודד עם אינפלציה.	☐	☐
2	אם השכר עולה באותו קצב כמו המחירים, כוח הקנייה של העובד נשאר כמעט זהה.	☐	☐

19 חלק י״ט – פרק 5 • מה אפשר לעשות מול אינפלציה – יישום

השלימו את המילה החסרה.

1. אם המחירים עולים אבל ה _____ של העובדים לא עולה, כוח הקנייה שלהם יורד.

2. הפקדת כסף בבנק או בקרן כדי שהוא יגדל עם הזמן נקראת _____ .

20 חלק כ׳ – פרק 5 • מה אפשר לעשות מול אינפלציה – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. חיסכון בבנק עם ריבית	___	**א.** שומרת על כוח הקנייה של העובד
2. השקעה במניות	___	**ב.** לא מגנה כלל מפני אינפלציה
3. שמירת כסף מזומן בבית	___	**ג.** מגן חלקית מפני אינפלציה בזכות הריבית
4. הצמדת שכר למדד המחירים	___	**ד.** עשויה להניב רווח גבוה יותר אך כוללת סיכון

כרטיס יציאה

תארו במילים שלכם מה קורה כשיש אינפלציה

תנו דוגמה למוצר שהמחיר שלו עלה ותסבירו מה יכול לגרום לזה

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀